Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ—МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Советэй орган

№ 250 (3250) | 1940 оной октябриин 26, суббото | СЭН 10 МҮНГЭ

„Эржэн“ зүжэгые табиба

Октябриин 24-дэ СССР-эй Ехэ театрын филиалай сценэ дээрэ, бурят-монголой хүгжэмтэ-драматическа театр болбол өөрынгөө гурбадахи постановко—хүгжэмтэ пьесэ «Эржэниие» харуулба. Энэ пьесэ хадаа Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист Н. Г. Балдано ба Н. В. Эдель гэгшэдээр бэшэгдэһэн ба хүгжэмынь В. И. Морошкиноор зохёогдоһон байна. Энэ хадаа тус театраар одооной материал дээрэ байгуулагдаһан түрүүшын драматургическа зохёол болоно. Зүжэг соо совхозой залуушуудай хэрэгүүдые ба золто үдэрнүүдые, манай үеын залуу хүнүүдэй хандалгые харуулна.

Пьесын постановконь—тэрэнэй авторнуудай нэгэн Н. Г. Балдано, режиссер Степанова, дирижер К. К. Тихонравов, уранзураашад Сампилов ба Кигель гэгшэдээр бэелүүлэгдэнэ. Театрын гол актернууд — Бурят-Монголой АССР-эй арадай артистнууд Г. Ц. Цыденжапов, Н. Г. Балдано, ба Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артистнууд Н. Т. Гармаева, В. К. Халматов, Ч. Г. Генинов, Ж. С. Пагбаин, Н. Г. Гендунова, Н. В. Таров ба бусад энэ постановкодо выступалбад. Зүжэгтэ хабаадалсагшад бүгэдэ тон һонирхолтойгоор хаража, артистнуудые халуунаар амаршалба.

(ТАСС).

ДЭЭДЭ ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ШЭНЭ АМЖАЛТЫН ТҮЛӨӨ

Советскэ Союз дотор хоёрдугаар табанжэл соо бодото культурна революци болоо. Ажалшадай культурна хэмжээнь историдо урдань үзэгдөөгүй хурдан темпээр ургана. Манай арадай культурна дэбжэлтын хэрэг болбол большевистскэ партиин ба советскэ правительствын гол анхаралнуудайнь нэгэндэ байгаа, байна. Энээниие, социализмын орондо үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн арадай эрдэм һуралсалай далайса гэршэлнэ.

СССР-эй эхин, дунда ба дээдэ һургуулинуудта 34 миллион советскэ залуушууд һуралсана. Хэрбээ энээн дээрэ ехэ наһатанай, заочно ба үдэшын һуралсалай элдэб системын һургуулинуудые нэмэбэл, СССР-тэ һурагшадай ниитэ тоонь 47 миллионһоо дээшэ болохо байна. Манай ороной гансахан вузуудта 600000 студентнүүд һуралсана. Энэ хадаа капиталистическэ Европын бүхы оронууддахиһаа үшөө дээшэ болоно. Манай дунда һургуулинуудта 12 миллион хүн һуралсанад, гэхэтэй хамта, һүүлэй жэлнүүдтэ дунда һургуулинуудай 8-10 классуудта һурагшадай тоо 15 дахин ургаа.

Иимэ гайхамшаг далайса олоһон арадай гэгээрэл болбол таһалгүйгөөр үргэдэжэ байгаа дунда ба дээдэ һургуулинуудай сетиин барилгада, түхеэрэлгэдэ ба бусад хэрэгсэлнүүдтэ угаа ехэ, олонмиллиардна зөөри табихыень социалистическэ гүрэнһөө эринэ. Эдэ бүхы гаргашанууд мүнөө хүрэтэр бүхыдөө гүрэнэй бюджедһээ түлэгдэжэ ба дээдэ эрдэмдэ һуралгын гаргашые түлэлгэдэ өөһэдөө һурагшад, тэдэнэй түрэлхид ямаршье хабаадалгагүй байгаа. Ажалшадай материальна ажанабайдалай хэмжээнэй тон бага байха үедэ, пролетарска диктатурын түрүүшын жэлнүүдтэ, дээдэ һургуулинуудта түлөөһэгүйгөөр һуралсалга байгуулагдаһан юм. Тэрэ гэһээр ажалшадай ажабайдалай материальна услови олодахин дээшэлээ. Ажалшадай материальна ажанабайдалай хэмжээнэй ургаһан условидо, социалистическэ гүрэнэй интересүүд, ниитэ дээрэ обществын интересүүд болбол дунда һургуулинуудай старша классуддахи ба дээдэ һургуулинуддахи һуралсалайнь зарим гаргашануудые ажалшадта өөһэдтэнь даалгахые эринэ. Энэ зорилгоор, СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет болбол дунда һургуулинуудай старша классуудта ба вузуудта һуралсалай түлөө түлөөһэ байгуулха тухай ба стипенди томилолгын гуримые хубилгаха тухай тогтоол гаргаба.

Дунда ба дээдэ һургуулинуудай сетиин барилгада, түхеэрэлгэдэ ба гаргашалгануудта зорюулан советскэ гүрэнөөр хэдэн миллиард түхэриг табигдана. Мүнөө дунда һургуулинуудай старша классуудта ба вузуудта һуралсалай түлөө түлөөһэ байгуулаадшье байхадаа, гүрэн болбол дунда ба дээдэ эрдэмые хүгжөөлгэдэ нилээд ехэ мүнгэн зөөри гаргашалха байна. Гүрэн болбол энээнһээ хойшодоошье гүйсэдбэшэ дунда һургуулинуудта (семилеткэ) һуралсалай бүхы гаргашые ба дээдэшье һургуулинуудай студентнүүдэй һуралсалай ехэнхи гаршыень дааха байна. Нэгэ хэды тоогоор жэшээ абажа харуулая. Дээдэ һургуулинуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй вузуудта нэгэ студентын һуралсалайнь гаргаша (стипендигүйгөөр) жэл соо 3420 түхэриг болоно. Тиихэдэ, һуралсалай түлөө түлөөһэн миил 300-400 түхэриг болоно. Тиимэ дээрэһээ, һуралсалай түлөө оруулагдаха түлөөһэн хадаа дээдэ эрдэмдэ һуралсалаар, гүрэнэй гаргашын тон бишихан хубиень хушаха байһань эли.

Мүнөө хүрэтэр дунда һургуулинуудай старша классуудта ба вузуудта һуралсалай түлөөһэгүй байһан ба студентнүүд бүхэн шахуу стипенди абадаг байһан ушар хадаа заримдаа муу результадуудта хүргэдэг байгаа. Өөрэ янзын тэгшэдхэлгэ болодог һэн. Талантта, ажалдаа дуратай студент, тэрэшэлэн бэлиггүй, муугаар һуралсадаг студентшье тон адляар гүрэнэй гаргаша дээрэ байдаг һэн.

Энэнь зарим студентнүүдые иждивенческэ һанамжануудта хүргэдэг байгаа. Мүнөө хүрэтэр манай олохон студентнүүд хадаа ямаршье хүсэлэлгэгүйгөөр тэдэндэ хүртэдэг ашые үшөө сэгнэдэггүй байһан юм. Мүнөө тэрэ ушар болюулагдаба. Одоо студентнүүд вузуудта һуралсалай түлөөһэтэй болоходонь, өөһэдынгөө һуралсалда тон харюусалгатайгаар хандаха ба гүрэнэй стипенди абаха эрхэ олохын тула эрхимээр һуралсахые эрмэлзэхэ байна.

Мүнөө гүрэн болбол тон эрхимээр һуралсадаг студентнүүдтэ стипенди үгэхэ байна. Иимэһээ, дээдэ эрдэмые шудалалгын шанарынь нилээд дээшэлнэ.

Социалистическэ байгуулалтын интересүүд хадаа өөрынгөө хэрэгүүдые һайтар мэдэхэ специалистнуудые гаргахыень дээдэ һургуулинуудһаа эринэ. Гэхэтэй хамта, дээдэ һургуулинууд болбол һүүлэй жэлнүүдэй торшо соо шадабаригүй хүнүүдыешье гаргаһан байха юм.

Шадабаритай ба сусаршагүй оролдосотойгоор хүдэлмэрилдэг студентнэр хадаа отличнигууд боложо, стипенди абажа хэзээдэшье шадаха байна. Сэгнэлтэнүүдэйнь гурбанай хоёр хуби «отлично», бусадынь «һайнһаа» доошо бэшэ байха эрилтэ отличнигуудһаа эригдэнэ гэжэ дээдэ һургуулинуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй приказ элитэ тодорхойлно.

Стипенди үгэхэ шэнэ гурим болбол дээдэ һургуулида амжадаггүй студентнэрэй тооё үсөөрүүлхэ байһандань һэжэггүй.

Мүнөө вузуудта бэелүүлэгдэхэ гурим хадаа отличнигуудай һуралсалда тон таатай условинуудые хангана. Тэдэнэр болбол стипенди абадаг зандаа байха ба гадна, материальна ядалсаха байгаа һаа, һуралсалай түлөө түлэбэриһөө сүлөөлэгдэхэ байна. Һуралсалай энэ жэлдэ вуз дүүргэхэ ба дипломно проектнүүдые үгэхөөр бэлэджэ байһан студентнэр стипенди абадаг зандаа байха юм.

Дээдэ һургуулинуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй приказ хадаа зарим дисциплинэнүүдээр (һуралсалай планаар хараалагдаһан дисциплинэнүүдэй гурбанайнь нэгэһээ олон бэшэ) занятинуудта өөрынгөө дураар ябаха аргабайдалые студентнэртэ олгоно. Тиин, вуздахи һуралсалаа предприяти гү, али учреждениидэ практическа хүдэлмэритэй зохилдуулан тааруулха аргабайдал байгуулагдана.

Үдэшын ба заочно таһагта орохо эрхые студентнэртэ олгоһон, дээдэ һургуулинуудай хэрэгүүдые эрхилхэ Комитедэй приказай пункт ехэ удхашанартай. Заочно таһагуудтай 238 дээдэ һургуулинууд манайда бии; гадна, заочно һуралсалай 20 һургуулинууд бии. Мүнөө һуралсалай энэ системэдэ 260 мянганһаа дээшэ хүнүүд хабаадуулагдаад байна. 30 мянган һурагшадтай үдэшын 9 вузуудые энээндэ нэмэхэ хэрэгтэй. Тиимэ болохолоороо, үдэшын ба заочно һуралсалай мүнөө байгаа сеть болбол һуралсалаа предприяти гү, али учреждениидэ хүдэлмэритэй хабсаруулан, дээдэ эрдэм олохо аргабайдалые советскэ залуушуудай нилээд олон хубида олгоно.

Практическа хүдэлмэридэ ороо һаа, вуз дүүргэһэнэйгээ һүүлээр хоёр жэлэй торшо соо дипломно проектнүүдые хамгаалха ба гүрэнэй экзаменуудые үгэхэ эрхые вуз дүүргэһэн студентнэртэ олголго—шухала удхашанартай.

Вузуудта, тэрэшэлэн дунда һургуулиин старша классуудта түлэбэригүй һуралсал болбол зарим ушарта зарим гүрэлхид ба һурагшадай нюур дээрэ һуралсалай удхашанарые доошолуулдаг байгаа. Мүнөө хүрэтэр, дунда һургуулиин старша классуудта һуралсалайнь түлэбэригүй байхада, олонхи түрэлхид хадаа үхибүүдэйнгээ амжахагүй фактнуудта хайша хэрэгээр хандадаг байгаа. Дунда һургуулинуудай старша классуудта түлэбэритэ һуралсалые бэелүүлгэ болбол үхибүүдэйгээ һайнаар гү, али муугаар һуража байһан тухайда һонирхохыень, түрэлхидые баалаха байна.

Вузуудта ба дунда һургуулинуудай старша классуудта түлэбэритэ һуралсал тухайда Арадай Комиссарнарай Соведээр хараалагдаһан хэмжээябуулганууд хадаа вузуудаар бэлэдхэгдэдэг специалистнуудай эрдэмые дээшэлүүлгэдэ, һургуули ба ажабайдалай хоорондохи холбооё шангадхалгада, арадай ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудта командна кадрнууды бэлэдхэлгые һайжаруулгада хүргэхэнь һэжэггүй.

(«Правдын» түрүү бэшэгһээ).

БМАССР-эй СОВНАРКОМ ба ВКП(б)-гэй ОБКОМДО

Таряа тушаалгын ба сохилгын ябаса тухай

Республикын олонхи районуудта таряа сохилго ба ороо һо тушаалга тон хангалтагүйгөөр үнгэржэ байһыень Совнарком ба Обком тэмдэглэнэ. Октябриин 20-ной мэдээгээр хамтадаа 63,6 проц. сохигдоо. Илангаяа Тарбагатайн, Кабанскын, Зэдык, Кяхтын, Баргажанай ба Закаменай аймагууд хожомдоно. Гүрэндэ ороо һо тушаалга миил 56 процент гүйсэдхэгдэбэ, тэрэ тоодо уялгата тушаалгаар—78,4 проц., натуроплатаар 41,9 проц. болоно. Мухар-Шэбэрэй аймаг планаа 40 проц., Закаменай—42,4 проц., Зэдын—47,1 проц., Бичурын—48,6 проц. гүйсэдхэжэ, эшэгүүритэйгээр гээгдэбэ.

Илангаяа Кяхтын, Кабанскын, Тарбагатайн ба бусад аймагууд ороо һо тушаалгын темпые удааруулжа, таряа сохилго ба тушаалгые октябриин 20-до дүүргэхэ тухай ВКП(б)-гэй Обкомой Пленумэй тогтоолые дүүргээгүй.

Иимэ таһалдал юун дээрэһээ тохёолдооб гэбэл, дээрэ дурсагдаһан районуудай хүтэлбэрилэгшэдынь колхозуудта таряа сохилгын ба тушаалгын хүдэлмэриие боевойгоор эмхидхээгүй, харин ороо һо тушаалга ба таряа сохилгые дүүргэхэ тушаа графигые формальна тогтоолгоор өөрынгөө хүтэлбэриие хизаарлаба, тус графигаа дүүргэхын түлөө үдэр бүриин контроль табяагүй, эдэ хүдэлмэриие зүндөө бүтэхэдэ табиба. Энээнэй результадта, хэдэн олон колхозуудта таряа сомолго зогсоогдоо, молотилканууд бүхэли сутка соо хүдэлмэрилнэгүй, боолтонуудые молотилка дээрэ зөөжэ асаралга хангагдаагүй байһанһаа миин байлга ехээр тохёолдоно, олоншог (Кабанск, Зэдэ, Кяхта ба бусад) районуудта ээлжээнэ табилгые баримталан, түрүүн таряагаа сомохо, тиигээд сохихо гэдэг байна.

Арадай Комиссарнадай Совет ба ВКП(б)-гэй Обком болбол:

Таряа сохилго ба тушаалгые октябриин 26-27-һоо оройтонгүй дүүргэхын тулада, сохилго ба тушаалгада эрид хубилалта хангахаар ойрын 2-3 үдэр соо шухала хэмжээ абаагүй байгаа һаа, тон хатуу партийна харюусалгада хабаадуулагдахат гэжэ Тарбагатайн, Мухар-Шэбэрэй, Бичурын, Кяхтын, Закаменай, Зэдын аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэртэ, айкомуудай секретарьнуудта уридшалан һануулба.

Бүхы молотилкын агрегадуудай һаадгүй хүдэлмэриие хангаха, таряа сомохо ба молотилкануудта боолтонуудые зөөхэ хүдэлмэриие дүүргэлгэдэ тусхай анхарал хандуулан, молотилкын агрегат бүхэнэй хүдэлмэридэнь тон шанга контроль табихые айкомуудай секретарьнарай, аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрэй ба МТС-үүдэй директорнүүдэй харюусалга болгон, айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые ба МТС-эй директорнүүдые уялгалба.

Унаагай хүсэнэй ямараар хэрэглэгдэжэ байһан тухайда колхозой правлени ба партийна эхин организацинуудай зүгһөө тусгаар контроль табижа, ороо һо зөөлгэ дээрэ хүдэлжэ байһан колхозникуудай дунда массова хүдэлмэри үдэр бүри ябуулан, Октябриин урда тээхи социалистическэ соревновани үргэнөөр дэлгэрүүлэн, гүрэндэ тушаагдаха таряае зөөлгэдэ томилогдоһон унаагай хүсые хүсэдөөр хэрэглэхыень ВКП(б)-гэй айкомуудые, аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудые ба МТС-эй директорнүүдые уялгалба.

Заготпунктнуудай хүдэлмэриие оперативна хүтэлбэреэр хангаагүй ба тон һула контроль табиһыень нүхэр Ивановто (Бурзаготзерно) заажа, бэлэдхэлгын пунктнуудай түхэреэн сутка ажаллалга хангаха, колхозно ашаануудай очередь ба хүлеэлгэ гаргангүй, пунктнуудай һаадгүй хүдэлмэрилгэ эмхидхэлгэдэ хэмжээнүүдые дары абахыень уялгалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уранзохёолшо Ванда Василевская

Н. Щекутьевай фото

Колхозой центрнүүдые культурна болгохо шухала

Кяхтын аймагай түрүү колхозууд өөһэдынгөө центрнүүдые үнэхөөр болбосон болгохын түлөө тэмсэжэ, һүүлэй үедэ нилээд хүдэлмэри хээ. Жэшээлхэдэ: Шаралдайн сомоной, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо—улаан булан, клуб, бани, магазин; „Большевик“ колхоздо—ясли, клуб баригдаа.

Тамирай с/совет болбол эхэнэрнүүдэй нарайлалгын гэр, хүүгэдэй ясли баряа, Тамир селодохи харгыгаа заһабарилба. Мүн эндэхи „Комбайн“ колхоздо хүүгэдэй 40 һууритай гэр; „Путь Октября“ колхоздо—клуб, улаан булан, правлениин гэр баригдаһан байна.

Тэрэшэлэн Улзытын сомоной „Красный строитель“ колхозой членүүд бүхэнэй гэрэй газаагуур модонууд тариг даа, центртэнь шэнэ ясли, клуб баригдаба.

Кударын сомоной „Красное Знамя“ ба „Баян Булаг“ колхозууд болбол улаан булан, клуб, правлениин гэр, магазин, ясли, бани ба бусад олон барилгануудые барижа дүүргэә.

Гэхэтэй хамта, дээрэ дурсагдаһан ба бусад олон сомонуудай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдынь хүдөө нютагуудые хүсэд болбосон болгохо хэрэгтэ хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хандажа, юһэ-арбан һарын торшо соо юушье хээгүй, хүдэлсэгүй хүжүүн зан гаргажа һуунад.

Колхозууд бүхэн культурна болбосон центртэй болохын түлөө тэмсэхэ уялгатай.

О. Горная.

Хүтэлбэриин һулаһаа хүдэлмэринь муугаар ябана

Үглөөгүүр нара гараха үедэ Улан-Удын „Бурстройтрестын“ 20 гаран хүдэлмэришэд 40 шахуу моридые тэргэлээд, моридой парк тээһээ яаралгүйгөөр ябажа байдаг.

Энэ паркынхидай хүдэлмэринь хэрзэргэ бүтөөгдэжэ байдаг юм гэбэл: үнгэрэгшэ III кварталда үйлэдбэриингөө планиие миил 90 проц. дүүргэһэн байна. Хүдэлмэришэдэйнь ажалай бүтөөсэ угаа бага.

Гэхэтэй хамта, хэды стахановецуудтайбта гэжэ месткомой түрүүлэгшэ нүх. Ивановһоо асуухада: „Даб гэһээр нэгэшьегүй“—гэнэ. Тиимэ бэшэ, стахановецууд хэды олон байбашье элирхэйлэгдэдэггүй.

Мүнөө агууехэ Октябриин революциин XXIII жэлэй ойе ажалай үндэр бүтөөсэ туйлалгаар угтахын түлөө, бүхы учреждениинүүдтэ ба предприятинуудта социалистическэ соревновани, үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байхадань, дурсагдаһан паркынхид (эрхилэгшэнь Боксер) договоршье баталаадүй байха юм.

Мүн тэрэшэлэн, хүдэлмэришэлэйнь дунда агитационно-массова хүдэлмэри үнинэй ябуулагдаагүй, мартагданхай.

Юундэ, ямар шалтагаанһаа ажалайнь бүтөөсэ бага байнаб?—Хүтэлбэрилэгшэдынь хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандана, ажалаа эмхидхэжэ шаданагүй.

Д. Удунгуев.

Агитациин шэнэ формо

Октябриин 24-дэ, Улан-Удэ городой түрүү предприяти—улаан тугта Механлидай клуб соо ехэ һонин суглаан болоо. Үдэшын 7 часһаа хүдэлмэришэд ерэжэ эхилһэн аад, 30 минутын торшо соо зуу гаран хүн сугларба. Хүнүүд иимэ эдибхитэйгээр ерэжэ, суглаанайнь хүхюутэйгээр үнгэргэһэнэй шалтагаан юуб гэбэл, хүдэлмэришэд болбол тус суглаае өөһэдөө үүсхэжэ, хэлсэхэ зүйлыень өөһэдөө дэбжүүлһэн байнад.

Энэ—хүдэлмэришэд ба служащинарай асуудалнуудта харюу үгэхэ вечер. Суглаанай болохоһоо бүри хэдэн хоног урид, заводой агитаторнуудынь хүдэлмэришэд ба служащинарай дундаһаа 60 гаран асуудалнуудые суглуулжа, парторганизациингаа секретарьта үгэһэн байгаа. Хүдэлмэришэд ба служащинар ямар юумээр ехэтэ һонирхоноб, юун тухайда мэдэхые хүсэнэб гэбэл, тэдэнэрэй һонирходог зүйлнүүдынь тон олон. Энэнь, тэдэнэрэй тон олоянзын асуудалнуудһаашье харагдана. Зарим асуудалнуудыень абаад үзэе:

Рационализациин бюро юундэ хүдэлмэрилнэгүйб?

Стахановецуудай һургуули нээгдэхэ гү?

Хамтымнай байра хэзээ дулаалагдаха бэ?

Документ «Кредо» гэдэг юун бэ, авторнуудынь хэд байгааб?

Таряашадай община хэзээ һандаран унаһан юм?

Коммунизм байгуулхын тулада юун хэрэгтэй бэ?

Англи ба Германи ямар ушарһаа дайлалдана бэ?

Японии Китадай илаа һаань, Китадта ямар засаг тогтохо бэ?

Бессарабида бэшэг элигээжэ болохо гү?

Прогулай түлөө судлагдаһан хүнэй ажалайнь стаж зандаа үлэхэ гү?

Республика дотор худалдаа эрхилэлгын план хүсэд дүүргэгдэнэ гү?

Гадна, хүдэлмэришэд ба служащинар суглаан дээрэшье 30 гаран асуудалнуудые табиба.

Уласхоорондын байдал ба хари гүрэнүүддэхи коммунистическэ партинуудай ажал'ябуулга тухайда, парти ба правительствын һүүлэй тогтоолнуудые бэелүүлгэ, заводой ба худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэри тухайда, ВКП(б)-гэй историёор нилээд олон асуудалнууд оробо. Илангаяа уласхоорондын байдал тухайда хүдэлмэришэд ба служащинар ехэ һонирхоно.

ВКП(б)-гэй Улан-Удын Центральна райком болбол хүдэлмэришэд ба служащинарай асуудалнуудта тодорхой харюу үгэхынь тулада өөрынгөө активые—хүтэлбэрилхы тушаалда байһан хүдэлмэрилэгшэдые томилһон байна. Уласхоорондын байдал тухай асуудалнуудта нүх. Качин, үйлэдбэриин хүдэлмэри тухай асуудалнуудта—Механлидай директор нүх. Коновалов, ВКП(б)-гэй истори тушаа—Горпарткабинедые эрхилэгшэ нүх. Баймин, юридическэ асуудалнуудта—республикын прокуророй туһалагша нүх. Романов ба худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэри тухай асуудалнуудта—Бурмонторгын директорэй орологшо нүх. Маласов гэгшэд харюу үгөө.

Эдэ нүхэд болбол хүдэлмэришэдэй асуудалнуудыень хэды хоног түрүүн абажа, һайнаар бэлэдхэһэн дээрэһээ, тэдээндэ тодорхой харюунуудые үгэбэ. Заводой директор нүхэр Коновалов асуудалнуудта харюу үгэхэ зуураа, стахановецуудай эрхим жэшээтэ хүдэлмэриие харуулба.

Нүхэр Романов болбол СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй июниин 26-най Указай ёһоор, лодырьнууд, прогульщигууд—үйлэдбэриин дезорганизаторнууд судлагдахаһаа гадна, ажалайгаа стаж гээхэ. али бүхы туһалбариһаа хаһагдаха байна гэбэ.

Нүхэр Маласов хадаа эдеэ хоолой зарим продуктнууд ба овощьнуудые хүсэд бэлэдхэжэ шадаагүй, худалдаа наймаанай зарим хүдэлмэрилэгшэдэй хангалтагүй хүдэлмэрилһэнэйнь тухайда сэхэ хэлэжэ хүдэлмэришэдтэ ойлгуулхын орондо, энэ тэрэ шалтагаан баримталһыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Суглаан болбол 4 час шахуу үргэлжэлбэшье һаань, хүдэлмэришэд ба служащинар асуудалнуудта харюу үгэгшэдые хайхарамжатайгаар шагнажа, үшөө асуудалнуудые гарган табижа, суглаанда ехэ активнаар хабаадалсаба. Гадна, тэдэнэр болбол һаеын сагта баһа иимэ суглаа үнгэргэхые гуйна.

Центральна райком хадаа тус суглаае эдибхитэйгээр бэлэдхэжэ үнгэргэһыень тэмдэглэхэ зуураа. иимэ суглаануудые саашадаа бүри һайнаар үнгэргэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Ц. Цибудеев.

Хронико

СССР-эй Совнарком болбол СССР-эй худалдаанай Арадай Комиссариадай коллегиин членэй уялгаһаа нүхэр И. П. Тишенко гэгшые сүлөөлжэ, дурсагдагша коллегиин составта нүхэр Мосин А. И. гэгшые оруулба.

СССР-эй Совнарком болбол СССР-эй Госпланай Арадай Ажахын бүридхэлэй Центральна Управлениин начальнигай уялгаһаа нүхэр Саутин И. В. гэгшые тэрэнэй ондоо хүдэлмэридэ ороһонтойнь дашарамдуулан, сүлөөлбэ. (ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ВКП(б)-гэй Обкомдо

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Областной Комитет болбол:

Загаhа барилгын бригадада талхаар хангалгые дутааhан ба моральна забхайрhан, архинша Томилов И. Д. гэгшые ВКП(б)-гэй членhээ гаргаhан, ВКП(б)-гэй Хойто-Байгалай айкомой шиидхэбэрииие баталба.

Партийна ба гүрэнэй дисциплиные бүдүүлигээр хазагайруулhанайнь түлөө Хамаев А. И. гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадhаа гаргаhан, ВКП(б)-гэй Закаменай айкомой шиидхэбэрииие баталаа.

ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой шиидхэбэрииие болюулжа, ажалай ба партийна дисциплиные хазагайруулhанайнь түлөө Краснояров Г. И. гэгшэдэ, учетно карточкадань бэшэлгэтэйгээр, выговор соносхобо.

Хулиганска ябадал гаргаhанайнь, басага сохиhонойнь түлөө — архинша Макаров Я. Н. гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадhаа гаргаhан, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой шиидхэбэрииие баталаа.

Өөрынгөө уг гарбалые нюужа, партида мэхээр ороhон, кулагай хүбүүн Осипов П. М. гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадhаа гаргаhан, Улан-Удын горкомой шиидхэбэрииие баталба.

Судаар шиидхэгдэhэн Шелковников М. Г. гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадhаа гаргаhан, Баунтын айкомой шиидхэбэрииие баталаа.

Партида случайна ороhон Никанов Д. Е. гэгшые ВКП(б)-гэй членhээ гаргаhан, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой шиидхэбэри баталаа.

Хулигантаhанайгаа түлөө судаар шиидхэгдэhэн, архинша Лозовский Н. Г. гэгшые ВКП(б)-гэй членhээ гаргаhан, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой шиидхэбэрииие баталба.

Сагүргэлжэ архидадаг ба прогульщик Бальков В. Л. гэгшые ВКП(б)-гэй членhээ гаргаhан, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой шиидхэбэрииие баталаа.

Табан hарын торшо соо партвзносоо түлөөгүй — ВКП(б)-гэй уставые хазагайруулhанайнь түлөө, тэрэшэлэн парторганизациhаа заhарhанайнь ба прогул хэhэнэйгээ түлөө судаар шиидхэгдэhэн Буглан Ф. А. гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадhаа гаргаhан, ВКП(б)-гэй Хориин айкомой шиидхэбэрииие баталба.

Партийна ба гүрэнэй дисциплиные хазагайруулhан, прогульщик Воробьев Н. В. гэгшые ВКП(б)-гэй членhээ гаргаhан, ВКП(б)-гэй Тарбагатайн райкомой шиидхэбэрииие баталаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най Указые хазагайруулhанайгаа түлөө судаар шиидхэгдэhэн Листаров И. С. гэгшые ВКП(б)-гэй членэй кандидадhаа гаргаhан, НКВД-гэй Южлагай политотделэй дэргэдэхи парткомиссиин шиидхэбэрииие баталба.

Газетэнүүдэй хуудаhануудhаа

Партийна организаци — Указай дүүргэлтые шалгана. hаяхан, ПВЗ-гэй партийна комитет болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най ба июлиин 10-най Указуудай дүүргэлтэ тухайда вагонно-пассажирска цехэй начальнигай уялгые дүүргэгшэ нүх. Столяровай докладые сонособо.

Вагонно-пассажирска цех болбол hараhаа hарада үйлэдбэриингөө программые дүүргэдэггүй, гаргаhан продукцидань гологдол олон үзэгдэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, июльдэ тус цехээр заhабарилагдаhан 13 вагонуудынь тэрэ дары эбдэрээд хоёрдохёо заhабарида ороо. Цехэй командирнууд болбол тоогой түлөө намнаад, заhабариин шанарые харанагүй. Заримдаа вагоной заhабаридань дутуунуудай байhые мэдэбэшье, яараад лэ гаргажархиха ушарнууд үзэгдэhэн байгаа. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июниин 26-най ба июлиин 10-най Указуудай гаралга ба транспортын Нарком нүх. Л. М. Кагановичын захиралта болбол пассажирска цехэй хүдэлмэридэ анхаралаа табихые уялгалhан байна. Партийна организацинь хүдэлмэрээ шэнэдхэн табижа, тэдэнэй урда табигдаhан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ бүхы коллективээ элсүүлээ.

Мүнөө тус цехтэ ажалай дисциплиные хазагайруулха ябадал үсөөржэ, пассажирска вагонуудые заhабарилгын шанарай түлөө харюусалгань ехэ болоо. Хэрбээ май, июнь hарануудта ажалай дисциплиные хазагайруулhан фактнууд олон байгаа hаа, июльдэ 6, августда 5, сентябрьда 2 байба.

Август ба сентябрьда заhабарилжа гаргагдаhан вагонуудhаань нэгэншье дахин заhабарилгада ороогүй. Үйлэдбэриин бүтөөсэ элитэ дээшэлээ. **(„Бурядай Гигант“)**

2360 килограмм мед. Узколугска с/соведэй „Борец Октября“ колхоз болбол энэ жэлдэ 45 зүгын бүлэhөө 2360 килограмм мед абаба. **(„Ленинский Путь“).**

Шэнэ промартель. Бурмногопромсоюзаар Илька станци дээрэ „Прожектор“ гэжэ промартель эмхидхэгдэбэ. Мүнөө оёдолой цех ба сабхи оёлгын хоёр мастерской хүдэлмэрилнэ. hаядаа столярна ба кирпич үйлэдбэрилгын цех нээхээр хараалагдаба.

Цехүүдые олошоруулхын тула 20 мянган түхэриг hомологдоо. **(„Путь Сталина“).**

Түрүү колхоз. Тунхэнэй сомоной „Заря“ колхоз таряа сохилгоёо аймаг дотороо түрүүлэн дүүргээ. Колхознигуудынь социалистическэ соревнованида оролсон, таряа сохилгынгоо нормонуудые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. **(„Красное Знамя“).**

Дунда hургуулиин гэрэй барилга дүүрэбэ. Гарбагатай селодо, 400 hууритай дунда hургуулиин гэрэй барилга дүүрэбэ. Энээндэ 516.800 түхэриг гаргашалагдаа. Тус байшангынь—предмет бүхэнэй класстай, буфет ба бусадай залтай.

(„Победа“).

hайнүдэртэ бэлэдхэл

Республиканска пионернүүдэй Байшангай дэргэдэхи кружогуудта хабаададаг hурагшад-пионернүүд мүнөө Октябриин hайнүдэртэ харуулагдаха номернуудые бэлэдхэнэ. Ноябриин 7-8 үдэрнүүдтэ пионернүүдэй Байшангай дэргэдэ hурагшад-пионернүүдэй уран-зурагуудай, авиомоделиин, фото кружогуудай выставкэ эмхидхэгдэхэ байна. Мүн кукольна театрын, физкультурна, дуунай, арадай инструментнүүдэй, драматическа кружогойхид олонтоото номернуудые бэлэдхэн, амаралтын үдэр бүхэндэ репетици хэнэ. hайнүдэрэй үедэ оборонно кружогойхид мүрысэхэ, шатар ба даамай кружогойхид турнир үнгэргэхэ байна. Авиомоделиин кружогойхид модельнүүдые парадта бэлэдхэнэ.

Зэдын агнуушадhаа жэшээ абагты

Хүхэрэн ногоорон байhан хүбшэ тайгын модон шаралба. Уула хадын орой бууралтажа харагдана, намарай агнууриин хаhа болобо.

Октябриин 10-най үдэр Зэдын аймагай агнуушадай слет боложо, агнууриингаа план баталжа зууража, заабаринуудые абаба. Тус аймагай бүхы агнуушад болбол hайн шанартай арhа тушаажа, планаа декабриин 20-до дүүргэхэ, эхэнэрнүүд ба залуушуулые агнуурида hургаха, колхозуудта ан үсхэхэ фермэ бии болгохо гэhэн уялгануудые абаад, республикын бүхы аймагуудай колхознигууд-агнуушадые социалистическэ соревнованида уриба.

Алцагай сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ колхоздо 30 гаран агнуушад хэдэн бригаданууд боложо, агнуурида гараа. Эдэ бригадануудтань агитаторнууд томилогдоо,

Зэдын аймаг 1939 ондо ангай арhа бэлдэлгынгээ планиие 107,7 проц. дүүргэhэн юм. Дырестэйн сомоной „Социализм“ колхозой колхозник-агнууша нүхэр Дэржи Сагадаев 1939 ондо 2500 түхэригэй; „Красный Восток“ колхозой агнууша Сидов 1938 ондо 2150 түхэригэй, 1939 ондо 2653 түхэригэй ангай арhа тушааhан байнад. Мүн тэрэшэлэн Сосор Доржиев, Цыден Цыренов ба бусад агнуулад-стахановецууд 1940 ондо Бүхэсоюзна хүдөөажахын выставкэдэ хабаадаба.

Зэдынхидэй уряалаар Закаменай ба Хойто-Байгалай агнуушад социалистическэ соревнованида оролсожо, сезонно агнууридаа гараба. Д. Ц. Ж.

Уhан тээрмэ бариба

Тарбагатайн сомоной (Тарбагатай) „Красная Заря“ колхоз уhан тээрмэ барижа дүүргээд, ашаглалгада үгэбэ.

1424 киносеанс

1940 оной февралиин 10-hаа октябриин 10 хүрэтэр Кабанскын аймаг дотор 1424 киносеанс, тэрэнэй тоодо хүүгэдэй 237 киносеанс, гараа. Картинануудыень 55000 хүн хараба.

Хилын саанаhаа телеграммануud

„Асахи“ газетэ японо-итало-германска техническэ комиссинуудые бии болголго тухай

ТОКИО, октябриин 22. (ТАСС). Домей Цусин агентствын дамжуулhанай ёhоор, „Асахи“ газетэ мэдээсэнэ: «Гурбан державын пактын ёhоор, „тэрээниие гүйсэдхэхэ үгзориигтоой японо-итало-германска техническэ комиссинуудые бии болголго хүлеэгдэнэ. Газетэ соо хэлэгдэhэнэй ёhоор, эдэ комиссинуудтань сэрэгэй ба экономическа экспертнүүд ороxo гэжэ гурбан державын правительствонууд зүбшөөрэлдэhэн байна. Комиссинуудай заседанинууд Берлиндэ ба Токиодо болохо ёhотой. Римдэ комисси байгуулха асуудал тухай хэлсэжэ байна. Комиссинуудай заседани хаана болохо байнаб, тэндэхи гүрэнэйнь гадаадын хэрэгүүдэй министр комиссиин түрүүлэгшэ болохо ба үлдэгшэ хоёр державынь посолнууд—главна членүүдынь болохо байна. Иимэhээ германска гадаадын хэрэгүүдэй министр Риббентроп болбол берлинскэ комиссиин түрүүлэгшэ боложо, тэрэ эйнь главна членүүд японско посол Курусу ба итальянска посол Альфиери болонод. Токиодохи комиссинь японско гадаадын хэрэгүүдэй министр Мацуокаар толгойлогдохо. Токийска комиссиин главна членүүдынь германска посол Отт ба итальянска посол Марио Инделли болохо ёhотой. „Асахиин“ hанамжаар, эдэ комиссинууд болбол „гурбан державын хоорондо нягта холбоо тогтоохо гэhэн ёhото правительственна органууд болоно“.

Японско посол Г. И. Татекава Москвада ерэбэ

Октябриин 23-да Япониин онсо ба бүрин эрхэтэ посол Г. И. Татекава Москвада ерэбэ.

Ярославска вокзал дээрэ Г. И. Татекавые НКИД-эй протокольно таhагые даагша нүх. В. Н. Барков ба хэрэгүүдтэ этигэмжэтэй г. Цукамото түрүүтэй японско посольствын состав, мүн тэрэшэлэн германска посольствын бэшээшэ господин Г. Бальтер угтабад.

Мексика Японидо тумэр худалдахаяа арсаба

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 22. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын дамжуулhанай ёhоор, Мексика болбол Японидо 18000 тонно түмэр худалдахын тухай тэрэнэй дурадхалые арсаба. Агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, энэ арсалтань японо-американска харилсаануудые хурсадхана.

Китадай оккупировалагдаhан районуудhаа англичануудые эвакуацилга

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 22. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын Шанхайдахи корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, английска посольство болбол Китадай оккупировалагдаhан районуудhаа гарахыень бүхы английска гражданинуудта дурадхаба.

Гитлер Лавалитай уулзаба

БЕРЛИН, октябриин 22. (ТАСС). Германска информационно бюро ой мэдээсэhэнэй ёhоор, Гитлер Франци ошохо зуураа, французска министрнүүдэй совет түрүүлэгшын оролгошо Лавалитай уулзаба. Хөөрэлдөөндэнь Германиин гадаада хэрэгүүдэй министр Риббентроп байлсаба.

Балканууд дээрэ английска дипломадуудай уулзалга

ЛОНДОН, октябриин 22. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулhанай ёhоор, Болгарида байгаа английска посланник Рендел болбол Турцида байгаа английска посол Хьюджессентэй уулзаhанай hүүлээр Софи бусажа ерэбэ.

Тэрэнэй hүүлээр Югославидахи английска посланник Рональд Кэмпбэлл Хьюджессендэ ерэбэ. Уулзалгануудынь Стамбулда боложо, агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, тэрэнь юрэ өөhэд хоорондын уулзалга байгаа, тиигэбэшье hаа посол ба посланнигууд тэдэниие hонирхуулдаг ниитэ асуудалнууд тухай хөөрэлдэбэ. Английска посланнигууд нэгэндоро Стамбулда байгаагүй гэhэн факт болбол Балканууд дээрэ болоhон английска дипломатическа түлөөлэгшэдэй совещани тухай абяанууд үндэhэ hууригүй гэжэ гэршэлнэ.

Румынида Бек арестовалагдаба

БЕРЛИН, октябриин 22. (ТАСС). Германска информационно бюро дамжуулна: Бухарестын захада Польшын гадаадын хэрэгүүдэй министр байhан Бек арестовалагдаба. Бек гэгшэhээ гадна, польско миссиин хуушанай членүүд мүн арестовалагдаhан байна. Тэдэнэрые нефтяной районуудта саботаж хэхээ бэлэдхэбэ гэжэ гэмнэнэ. Бегэй арестые тодорхойлоо hаа иимэ: тэрьелхэгүйб гэhэн аад, үгөөр дүүргэнгүй Бухарест шадар байhан пунктhаа автомобильда hуугаад, оронhоо гаража тэрьелхээ hэдэбэ. Бухарестые хилэтэй нэгэдхэдэг харгы дээрэ тэрьелхын зорилгоор бэлэдхэгдэhэн автомобильда hууха гэжэ байтараа легионерскэ полицида баригдаhан байна. Тиихэдээ онлоо нэрэтэй английска дипломатическа худал паспорт харуулба, тэрэншье туhалбагүй, тиигээд 1,5 млн. лей эдилгэ үгэжэ сүлөөлэгдэхээ hэдэhэн байна.

Арадай искусство

Улан-Удэ городдохи антирелигиозно музейдэ ороходо, урдын үгытэй бурядай хуушан эшэгы гэрэй дүрсэ табяатай байна. Гэрэй эзэниинь—хирэтэй, хахархай хүдэhөөр хушаатай, хүндөөр үбшэлhэн хэбтэнэ. Үошэн хүнэй хажуудa, үбшэтэйрhэн бөө аашалжа байна. Үлэсхэлэн ба ядаралда дайрагдаhан, арай амидыхан гэрэй эзэнэй хүгшэн галайгаа захада hууна. Үлгы дээрэ—хониной арhан соо мансылаатай нялха хэбтэнэ. Эдэ үнгэрhэн бүхыдэ—зоболон ядарал ба зутар хүшэр байдалынь харагдана. Энэ муухай памятнигые харахадаа, бурят-монгол арад ямар хүшэр байдалда ядаржа байhан мүртөө ажабайдалда, сүлөөрэлгэдэ дура зоригоо, искусствода ба инаглалда hонирхолоо гайхамшаг ехээр гаргаhыень ойлгохоор болоно.

Харин, советскэ бурят-монголой социалистическэ замаар урган мандаха жэлнүүд ерээ hэн. Тус орон тогтомшэнээр байгуулагдаа. Эртэ урда сагай нүүдэл байдал эсэслэн үгыхэгдээ. Арадые ядуу тулюур ба барга бүдүүлиг байдалда барижа байhан ламанар, бөөнэр, ноёд намнагдажа hалаа. Улад зониинь—ужам сэбэр гэртэ ороо, колхозуудта хамтараа. Республика дотор таряан, картофель, овощь ургадаг болонхой. Зарим нютагуудтань жэмэстэ модод таригдана. Уужам үргэн губидань олонтоо колхозуудай мал hүрэгүүд бэлшэнэ. Түрүү шэнэ промышленностинь түргөөр ургана. Өөрынгөө гигант тухайда, паровозо-вагонно завод тухайда, вольфрам үгэдэг хада тухайда, Галуута нуурдахи галта хүрин нүүрhэн тухайда республикын хүтэлбэрилэгшэд омогорхон хөөрэнэд.

Ажахын ба экономическа хүсэтэ ургалтын үндэhэ hуури дээрэ, арадайнь культура хүгжэнэ, тэрэнэй уранhайхан искусствонь ургана.

Бурят-Монголой искусствын декада хадаа Монгол арадай искусствын ба культурын хүгжэлтэдэ ямар ехэ нүлөө үгэхэ баяhанъ мэдэгдэнэ.

СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани барисаагай условидо, национальна культура болбол бусад культуранууднаа таhаравхай бэшээр, амяараа бэшээр бадарна. Түрүү арадуудынь—хожомдогшодтоо ахадүүгэй туhаламжа үзүүлнэ. Бурят-Монголой ажалшад энээниие hайтар мэдэнэ.

Декадын үндэhэ hууринь—бурят-монголой хүгжэмтэ-драмын театрын зүжэгүүд болоно. Энэ театр 8 жэлэй торшо соо ехэ зам үнгэргөө, энэнь омогорхохоор байна.

„Энхэ-Булат-Баатор“ оперо ба „Баир“ гэжэ хүгжэмтэ-драма хадаа угаа ехэ поэтическэ зохёолой баялигые хадагалагша, бурят-монголой гайхамшагта эпосэй үндэhэн дээрэ зохёогдоо. Драматургнууд болбол энэ эпосhээ эгээн hайниинь шэлэн абаа. Эртэ урда сагай үлигэрнүүд соо магтагдадаг байhан геройнууд-баатарнууд болбол мүнөө хүрэтэр эрэлхэгэй ба үндэр мэдэрэлэй бодото жэшээнүүд болон харагдана. Баатарнуудай ажабайдал ба баатаршалгань мүнөөшье, харагшадай сэдьхэлые долгисуулна.

Зүгөөр, бурят-монголой театрын үнэhэн геройнь—арад болоно. „Баирташе“, „Энхэ-Булат-Бааторташе“ арад болбол сценэ дээрэ бодото хүсэд ажабайдалаараа харагдана, эдибхитэйгээр хүдэлнэ, событиин ябасада нүлөөлнэ, өөhэдынгөө вождьнуудые дэбжүүлнэ, хаануудта ба хариин дайсадта эсэргүүсэн тэмсэнэ, өөрынгөө зол жаргалай ба сүлөөтэ байдалай түлөө, өөhэдынгөө хүбүүд ба басагадай зол жаргалай түлөө тэмсэнэ.

Арад болбол эндэ өөрынгөө урданай заншалтайгаа, зан байдалтайгаа харуулагдана. Дайн ба энхэ амгалан байдал тухайда асуудалые өөhэдөө шиидхэжэ, өөhэдынгөө вождьнуудые hунгагша, „Баирай“ арад болбол нэгэн үедөө бөөгэй гарта ороhон байгаа.

Зүжэгэй гоё hайхан шэмэглэлгэнь, бурят-монголнуудай бүгэдэниитын ба гэр бүлын ажабайдалай историческа өөрэ илгаань сценэ дээрэ зүбөөр харуулгадань постановщигуудта hаалта болоогүй. Агнуушадай мүрысөөнэй, номоор харбалгын, агнуушадай зонхилогшодые hунгалгын, багуудай танецын, баатарнуудай хүсые туршалгын сценэнүүдые харагшад бүгэдөөрөө угаа ехээр hонирхоно. Эдэ бүгэдэ хадаа энэ зүжэгтэнь эрхим шанар олгоно.

—Энээнтэй хамта, социалистическэ обществын шэнэ хүнүүдтэ ба большевистскэ партяар хүмүүжүүлэгдэhэн бүхы советскэ арадуудта тон дүтэ хэдэн олон hайн шанарнууд үндэhэн геройнуудтань бии. Баир болбол эрэлхэг, бэрхэ шадамарааараа илгарна,—энэ хадаа эгээн мэргэн харбагша, хэйрата дурилыень хулууhан хаантай гансаараашье тэмсэхээр бэлэн байна. Баир—өөрынгөө арадта дуратай, ехэ ухаантай, инаглалгада ба хани барисаадаа үнэн сэхэ ябана.

Эхэнэрнүүд Булган ба Арюун-Гоохоной образуудынь—урия зулгы, тэрэшэлэн иваг нүхэртөө үнэнсэхэ байна. Эдэ бүхы зүжэгүүдтэ эхэнэрнүүд эршүүлтэй адлихан выступална. Тэдэнэр элибхитэй, бэеэ даанхай. Тэдэнэр, Баиртал адли зүрхэлиг.

Урбагша тушаа үгэ гарахадань, арад хатуу шанга ба хайрлгамгүй Харатай ба хоротой урбагша Суугамэргэн элирүүлэгдэжэ, алагдахаар шиидхэгдэнэ.

Геройнуудай эдэ бүхы шанарынь бидэндэ тон дүтэ ба ойлгосотой. Тэдэнэр патриотизмын, ниитын үүргые үнэнсэхээр гүйсэдхэгын, эрэлхэгэй ба шудамгайн мэдэрэлые зондо хүмүүжүүлнэ. Тэдэнэр болбол моральна дээдэ шанарай жэшээнүүдые харуулна,—энээндэ зүжэгүүдэй идейнэ хүсэниинь, тэдэнэй хүмүүжүүлгын угаа ехэ удхань байна.

Түбхын түрүүндэ, бүхы актернуудай үнэнсэхэ ба бэеэ даанхайе тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр сценическэ ажабайдалда оролдосотойгоор оробо. Сценэ дээрэ юу боложо байhая бүгэдэндэ этигэлтэйгээр хабаадана. Эдэ бүгэдэ хадаа бурят-монголой театрын артистнуудта—уран гоё ба онсо хурса образуудые байгуулжа шадаба. Тэдэнэй хэлыень мэдэхэгүйшье hаа, хүдэлхэ маяг, абяан дээрэhээнь удхыень бүрин ойлгохо арга олгоно.

Залуу коллективэй энтузиазмын ба ажал хэрэгтээ инаг дуратайгаар хандаhанай ашаар, режиссурань гайхамшаг результадуудые туйлаба. Режиссернуудынь—актернуудай эрхим шанарые хэрэглэн, олоной сценэнүүдые бултыень угаа hонирхолтойгоор зохёон табижа шадаа. Бурят-Монголой театрын хоор болбол дуулахаhаа гадна, мүн отличнаар наадана.

Бурят-Монголой залуухан театрта бодото театральна шанар бии байна. Шэмэглэлгын уранhайхан зурагууд эндэ угаа ехэ удхатай. Бурят-Монголой эдир уранзураашадай заабаряар оёгдоhон хубсаhануудынь тон hонирхолтой.

Тус театрта — ерээдүйн вокальна ехэ найдабаритай, эрхим талантта эдир актернууд бии. Зүгөөр, бурят-монголой театрын артистнуудай вокальна культурань үшөө дутамаг байна.

Зүжэгүүдэй табигдаhанай hүүлээр, бурят-монголой искусствын бодото заншал болоhон түгэсхэлэй концерт болохо юм. Концертдэ хабаадагшадынь бүхы республика сооhоо суглуулагдаа. Эндэ hонирхолтойнь юун бэ гэхэдэ: арадай бодото талантнууд харуулагдана, арадай дуунууд дуулагдана, олон янзын ба угаа hонин хүгжэмэй зэмсэгүүдээр наадаха байна.

Декадын үедэ, Дурана зүгэй культурануудай музей соо Бурят-Монголой уралалгын искусствын выставкэ нээгдэнэ. Республика соонь уран талантта зураашад олон бии.

Декадын үдэрнүүд хадаа Бурят-Монголой бүхы культура ба искусствода угаа ехэ hургуули болоно. Бурят-Монголой искусствын томохон амжалтануудыень тэмдэглэхэ зуураа, московско олониитэ хадаа хани нүхэрэй зүбшэл ба заабари үгэхэ байна. Эдэ заабаринуудыень Бурят-Монголой театршье, хүгжэмшэдшье, уран зураашадшье хүндэтэйгөөр хүлеэн абаха бэзэ.

Искусствода үнэхөөрөө дуралалга, эрдэм мэргэжэлдэ hураха хүсэлэн болбол ленинско-сталинска национальна политикын үндэhэ hуури дээрэ, Бурят-Монголой театрын бүри гайхамшагта илалтануудые туйлалгадань туhа хүргэхэ.

А. Солодовников.
(Октябриин 20-ой „Правдаhаа“).

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландарашвили, 19. Телефоны: отв. редактора—3-28; секретариата—3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); экономического отдела—7-55; отдела писем—5-07; дежурного по редакции—5-07.

Н-4194 Типография НКМП БМАССР.